Dosarul nr.3-1561/2023

Republica Moldova
H O T Ă R Î R E

13 decembrie 2024 mun. *****

Judecătoria ***** (sediul Centru)
Instanţa compusă din
Preşedinte de şedinţă, judecător Vitalii Ciumac
Grefier Aliona Busuioc

examinând în şedinţă de judecată publică acțiunea depusă de Stelea Ruslan împotriva Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică privind contestarea actelor administrative,

A C O N S T A T A T :

Argumentele participanţilor la proces.

La data de 27 iunie 2023, reclamantul Stelea Ruslan a înaintat acțiune împotriva Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică privind contestarea actelor administrative, solicitând:

- Anularea răspunsului Agenţiei pentru Supraveghere Tehnică nr. ***** din 09.06.2023
- Constatarea încălcării de către Agenţia pentru Supraveghere Tehnică a dreptului la petiţionare, cauzat prin refuzul de a răspunde la întrebările indicate în petiţia înregistrată pe 05.06.2023 cu nr. 5923/23.
- Obligarea Agenţiei pentru Supraveghere Tehnică de a soluţiona petiţia înregistrată pe 05.06.2023 cu nr. 5923/23, prin oferirea răspunsului la întrebările adresate.
- Obligarea Agenţiei pentru Supraveghere Tehnică de a soluţiona cererea prealabilă înregistrată pe 12.06.2023 cu nr.6217/23.
- Repararea prejudiciului moral în sumă de 1000 lei pentru nesoluţionarea petiţiei şi a cererii prealabile, cu încasarea prejudiciului moral de la Agenţia pentru Supraveghere Tehnică.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în fapt, la data de 01.06.2023, prin intermediul poştei electronice şi cu aplicarea semnăturii electronice, în adresa Agenţiei pentru Supraveghere Tehnică a depus o petiţie, care a fost înregistrată la data de 05.06.2023 cu nr. 5923/23.

Prin petiție, reclamantul a solicitat: „1. Să-i fie comunicat dacă prescripţia AST nr.*****din 08.08.2022 a fost executată de către A.A. Gîrleanu Natalia şi dacă a fost efectuată expertiza tehnică care ar corespunde prevederilor Regulamentului privind expertiza tehnică în construcţii. 2. Să-i fie comunicat dacă raportul de expertiză extrajudiciară nr. 127 din 24.08.2022, executat de către expertul judiciar Achimov Anatolie, corespunde prevederilor Regulamentului privind expertiza tehnică în construcţii. 3. Să-i fie comunicat ce acţiuni a întreprins Agenţia în urma luării de cunoştinţă cu expertiza extrajudiciară nr. 127 din 24.08.2022 şi dacă a informat A.A. Gîrleanu Natalia despre faptul că raportul de expertiză prezentat nu corespunde prevederilor Regulamentului privind expertiza tehnică în construcţii.”

Prin această sesizare, reclamantul a informat Agenția pentru Supraveghere Tehnică că, în cadrul cauzei penale intentate împotriva factorilor de decizie ai SRL „Norelit Investgrup”, au fost depuse mai multe plângeri, aflate în faza de examinare, împotriva acțiunilor/inacțiunilor angajaților Agenției pentru Supraveghere Tehnică – Bacilo L., Vanica B. și Sîrbu V. În acest context, reclamantul a solicitat înlăturarea acestor persoane de la soluționarea sesizării sale.

Contrar celor solicitate, la data de 09.06.2023, reclamantul a recepționat răspunsul nr. ***** din 09.06.2023, semnat de executorul Bacilo L. Prin acest răspuns, reclamantul a fost informat că Agenția pentru Supraveghere Tehnică a examinat demersul său cu privire la expertul judiciar Achimov Anatolie, care a efectuat un raport de expertiză extrajudiciară la blocul locativ din str. A. Saharov nr. 1. În răspuns se menționează că reclamantul a fost deja informat despre cauza respectivă, anexându-se în acest sens răspunsul nr. 9/***** din 29.11.2022, în care este indicat că reclamantului i se recomandă să se adreseze Ministerului Justiției, instituția competentă de înregistrarea experților judiciari.

Reclamantul a constatat că nu a primit nici un răspuns la întrebările formulate prin sesizarea din data de 01.06.2023, înregistrată la data de 05.06.2023 sub nr. 5923/23. Or, prin această sesizare, reclamantul nu a solicitat tragerea la răspundere a expertului judiciar Achimov Anatolie, ci a adresat întrebări concrete privind activitatea și obligațiile legale ale Agenției pentru Supraveghere Tehnică.

Ca urmare, la data de 09.06.2023, reclamantul a transmis prin poșta electronică cererea prealabilă, înregistrată oficial la data de 12.06.2023 cu nr. 6217/23, formulând următoarele cerințe:

1. Anularea răspunsului nr. ***** din 09.06.2023.
2. Recuzarea lui Bacilo Leonid, interzicerea examinării sesizărilor ce țin de blocul din str. A. Saharov nr. 1, mun. *****, precum și tragerea la răspundere a acestuia pentru acțiunile întreprinse și lipsă de profesionalism.
3. Comunicarea informației privind executarea prescripției AST nr.*****din 18.08.2022 de către A.A. Gîrleanu Natalia și dacă a fost efectuată expertiza tehnică în conformitate cu Regulamentul privind expertiza tehnică în construcții.
4. Comunicarea dacă raportul de expertiză extrajudiciară nr. 127 din 24.08.2022, întocmit de expertul judiciar Achimov Anatolie, corespunde prevederilor Regulamentului privind expertiza tehnică în construcții.
5. Comunicarea acțiunilor întreprinse de Agenție în urma luării la cunoștință a raportului de expertiză nr. 127 din 24.08.2022 și dacă A.A. Gîrleanu Natalia a fost informată despre faptul că raportul nu corespunde prevederilor Regulamentului.
6. Comunicarea motivului neexecutării prescripției AST nr.*****din 18.08.2022 și a lipsei de reacție a Agenției privind tragerea la răspundere a SRL „Norelit Investgrup” și SRL „Trimiducon”.
7. Comunicarea motivului neexecutării obligațiilor legale de către Agenția pentru Supraveghere Tehnică, prevăzute la art. 31 alin. (1) din Legea privind calitatea în construcții, art. 2 din Legea privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, pct. 7-9 și pct. 17 din Regulamentul privind modul de exercitare a controlului de stat al calității în construcții.
8. Repararea prejudiciului moral în sumă de 1000 lei pentru refuzul constant de a răspunde la întrebările adresate, cu încasarea prejudiciului de la Agenția pentru Supraveghere Tehnică.

Reclamantul indică că cererea prealabilă a fost înregistrată la data de 12.06.2023 cu nr. 6217/23, iar potrivit art. 167 alin. (3) din Codul administrativ, autoritatea publică emitentă avea

obligația legală de a soluționa cererea în termen de 15 zile calendaristice. Contrar acestor prevederi, Agenția pentru Supraveghere Tehnică nu a soluționat cererea prealabilă și nu a emis niciun răspuns în termenul legal.

Reclamantul consideră că acțiunile Agenției pentru Supraveghere Tehnică contravin dispozițiilor art.118 din Codul administrativ, altor norme legale în vigoare, precum și obligațiilor legale ce revin acesteia. Agenția, în mod neîntemeiat, nu a dat curs sesizării din 01.06.2023, înregistrată la data de 05.06.2023 cu nr.5923/23, iar prin răspunsul nr.***** din 09.06.2023 nu a oferit răspuns la întrebările concrete formulate în cadrul acesteia. De asemenea, cererea prealabilă nr. 6217/23 din 12.06.2023 a rămas nesoluționată în termenul legal prevăzut de art. 167 alin. (3) din Codul administrativ.

În concluzie, reclamantul afirmă că Agenția pentru Supraveghere Tehnică nu a soluționat niciuna dintre cerințele formulate, nici prin sesizarea inițială, nici prin cererea prealabilă, încălcând astfel obligațiile ce îi revin în calitate de autoritate publică în procesul de examinare a petițiilor și sesizărilor.

În final, reclamantul invocă încălcarea dreptului la petiționare, garantat de Constituția Republicii Moldova și de convențiile internaționale la care statul este parte. Reclamantul susține că, prin refuzul Agenției de a răspunde la solicitările sale, i-au fost cauzate sentimente de neliniște, frustrare, lipsă de încredere în autoritățile statului și suferință psihică, elemente recunoscute de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului drept componente ale prejudiciului moral (a se vedea cauzele Sommerfeld c. Germania și McFarlane c. Irlanda).

Reclamantul și-a întemeiat acțiunea pe prevederile art. 165 alin. (1), art. 167 alin. (3)-(4), art. 74, art. 118 și art. 206 din Codul administrativ.

În **referință**, autoritatea pârâtă, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, a menționat că este succesor de drepturi și obligații al Agenției pentru Supraveghere Tehnică (AST) și își desfășoară activitatea în baza Hotărârii Guvernului nr. 391 din 14.06.2023 privind organizarea și funcționarea Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică.

Pe marginea cererii de chemare în judecată, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică a menționat că, reclamantul s-a adresat la AST solicitând anularea răspunsului Agenției nr. 19/4669 din 29.11.2022, anularea raportului de expertiză extrajudiciară nr.127 din 24.04.2022, constatarea faptului că SRL „Trimiducon” a efectuat lucrări de reparație a acoperișului blocului situat pe str. Acad. Andrei Saharov nr. 1, mun. *****, cu sesizarea Comisiei de disciplină a experților judiciari pentru retragerea licenței expertului judiciar Anatolie Achimov, efectuarea unei expertize tehnice a acoperișului nominalizat, precum și tragerea la răspundere a persoanelor vinovate pentru lucrările necalitative. Totodată, reclamantul a solicitat obligarea SRL „Norelit Investgrup” să ia măsuri de conservare și izolare a acoperișului.

Nefiind de acord cu răspunsul AST nr. *****din 23.01.2023, reclamantul a contestat actul în instanța de judecată, dosarul nr. 3-229/2023, judecătoria *****, sediul Râșcani, cu termen de examinare stabilit pentru 09.04.2024.

La data de 12.06.2023, reclamantul a înaintat cererea de chemare în judecată, invocând neprimirea răspunsului dorit la petiția înregistrată cu nr. 5923/23 din 05.06.2023. Conform art. 80 alin. (2) din Codul administrativ al RM, în cazul în care un petiționar adresează aceleiași autorități mai multe petiții cu același obiect, acestea se conexează, iar petiționarul primește un singur răspuns. Dacă după expedierea răspunsului se depune o nouă petiție cu același obiect, aceasta nu se examinează și se conexează la dosarul inițial.

Astfel, prin răspunsul AST nr. ***** din 29.11.2022, contestat de reclamant, i s-a dat un

răspuns cumulativ la adresările înregistrate cu nr. 13952 din 21.11.2022, nr. *****din 02.09.2022 și nr. ***** din 27.09.2022, fiindu-i explicată modalitatea de retragere a licenței expertului judiciar.

Potrivit art. 15 din Legea nr. 158 din 04.07.2008 privind funcția publică și statutul funcționarului public, dreptul la opinie al funcționarului este garantat, astfel încât răspunsul AST poate să nu corespundă cu opinia reclamantului, iar conform art. 93 din Codul administrativ, fiecare participant la proces trebuie să probeze faptele atribuite exclusiv sferei sale.

Prin răspunsul Centrului Național Anticorupție, Direcția Generală Urmărire Penală nr. 03/20-8984 din 09.06.2023, înregistrat la AST cu nr. 6178/23 din 09.06.2023, Agenţia a fost informată că la 29 mai a fost inițiat procesul penal nr.***** privind presupusele acțiuni ilegale ale expertului judiciar Anatolie Achimov.

Ca urmare a examinării sesizărilor, AST a emis prescripția seria AST nr.*****din 18.08.2022, adresată administratorului procedurii de insolvabilitate, Natalia Gîrleanu, prin care a fost dispusă suspendarea tuturor tipurilor de lucrări, efectuarea unei expertize tehnice urgente și readucerea acoperișului de pe str. Acad. Andrei Saharov nr. 1 în starea inițială. Reclamantul a fost informat asupra acestei decizii, inclusiv asupra modului de contestare a răspunsului în caz de dezacord.

În ceea ce privește afirmația reclamantului potrivit căreia nu ar fi primit răspunsul dorit la sesizarea înregistrată cu nr. 5923/23 din 05.06.2023 – fapt ce a constituit temei pentru acționarea în judecată a Agenției pentru Supraveghere Tehnică (actualmente, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică) – se menționează că răspunsul oficial, înregistrat cu nr. ***** din 09.06.2023, a fost transmis reclamantului în termenul legal. În general, pe întreaga perioadă 2022–2023, reclamantul Ruslan Stelea a primit răspunsuri la toate petițiile adresate Agenției pentru Supraveghere Tehnică.

În concluzie, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică solicită respingerea integrală a cererii de chemare în judecată formulată de reclamantul Stelea Ruslan, privind anularea răspunsului AST și compensarea prejudiciului moral, ca fiind neîntemeiată.

În ședința de judecată, reclamantul Stelea Ruslan nu s-a prezentat, solicitând examinarea cauzei în lipsă cu remiterea hotărârii motivate.

În ședința de judecată, reprezentantul Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, Victor Sîrbu nu a recunoscut acțiunea și a solicitat respingerea ei ca neîntemeiată din motivele expuse în referință.

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind explicațiile participanților prezenți la proces, analizând piesele dosarului prin prisma rigorilor art. 130 din Codul de procedură civilă, prin coraportare la prevederile legale ce guvernează raportul juridic litigios, instanța de judecată ajunge la concluzia că **acțiunea dedusă judecății este neîntemeiată şi urmează a fi respinsă** pentru considerentele ce urmează.

Potrivit art. 93 din Codul administrativ, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Conform art. 194 alin. (1) din Codul administrativ, în procedura primei instanţe, în procedura de apel şi în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătoreşti se soluţionează din oficiu probleme de fapt şi de drept.

În acord cu art. 195 din Codul administrativ, procedura acţiunii în contencios administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art. 169–171.

În concordanță cu art. 218 din Codul administrativ, examinarea şi soluţionarea în fond a acţiunii în contencios administrativ are loc conform prevederilor Codului de procedură civilă, cu următoarele excepţii:

a) examinarea şi soluţionarea acţiunii în contencios administrativ are loc în şedinţă publică, iar în cazuri de excepţie stabilite de lege – în şedinţă închisă. Participanţii la proces se citează; în citaţie se comunică locul, data şi ora şedinţei. Dacă participanţii la proces convin de comun acord, examinarea şi soluţionarea acţiunii în contencios administrativ are loc în procedură scrisă;

b) instanţa de judecată acceptă probele prezentate după termenul stabilit în faza de pregătire pentru examinarea în fond a acţiunii în contencios administrativ, numai dacă participanţii la proces justifică şi probează imposibilitatea prezentării probelor în termenul stabilit de instanţă;

c) participanţii la proces care s-au prezentat cel puţin o dată în şedinţa de judecată pe parcursul examinării acţiunii în contencios administrativ sau au efectuat acte de procedură în contextul examinării acţiunii în contencios administrativ nu pot invoca lipsa citaţiei pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară;

d) neprezentarea la şedinţa de judecată, fără motive temeinic justificate, a participanţilor şi/sau a reprezentanţilor lor nu împiedică soluţionarea acţiunii în contenciosul administrativ.

În temeiul art. 219 din Codul administrativ, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.

Instanţa de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greşelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete şi pentru depunerea tuturor declaraţiilor necesare constatării şi aprecierii stării de fapt. Instanţa de judecată indică asupra aspectelor de fapt şi de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanţii la proces.

Instanţa de judecată nu are dreptul să depăşească limitele pretenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanţii la proces.

Instanţa de judecată poate avea o discuţie juridică cu participanţii la proces sau poate da în scris indicaţii cu privire la situaţia de drept a cauzei examinate.

Conform art. 118 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Conform art. 121 din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului, iar art. 122 din Codul de procedură civilă prevede că, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

Cercetând înscrisurile anexate la materialele cauzei, instanța reține că, potrivit sesizării depuse la data de 01.06.2023, înregistrată la Agenția pentru Supraveghere Tehnică sub nr. 5923/23 din 06.06.2023 (anexată la dosar), reclamantul a solicitat Agenției să fie informat despre următoarele: dacă prescripţia AST nr.*****din 18.08.2022 a fost executată de către A.A. Gîrleanu Natalia şi dacă a fost efectuată expertiza tehnică conform prevederilor Regulamentului privind expertiza tehnică în construcţii; dacă raportul de expertiză extrajudiciară nr. 127 din 24.08.2022, întocmit de către expertul judiciar Achimov Anatolie, corespunde prevederilor Regulamentului privind expertiza tehnică în construcţii; ce acţiuni a întreprins Agenţia după ce a luat cunoştinţă de raportul de expertiză extrajudiciară nr. 127 din 24.08.2022 şi dacă a informat A.A. Gîrleanu Natalia despre faptul că raportul de expertiză prezentat nu corespunde prevederilor Regulamentului privind expertiza tehnică în construcţii.

Prin răspunsul său din data de 09.06.2023, înregistrat cu numărul de ieșire *****, Agenţia pentru Supraveghere Tehnică a comunicat petiționarului Stelea Ruslan că a examinat sesizarea acestuia cu privire la expertul judiciar Achimov Anatolie, care a întocmit raportul de expertiză extrajudiciară nr. 127 din 24.08.2022 asupra blocului locativ din str. Acad. Andrei Saharov 1, mun. *****. Ca urmare, Agenția a confirmat că petiționarul a fost informat despre această cauză. Totodată, Agenția a informat că, potrivit art. 46 alin. (2) din Legea nr. 68 din 14.04.2016 cu privire la expertiza judiciară şi statutul expertului judiciar, licenţa de expert judiciar se retrage prin ordin al Ministrului Justiţiei, emis în baza deciziei Comisiei de calificare şi evaluare, a Comisiei de disciplină sau, după caz, a unui alt act care atestă existenţa temeiului legal pentru retragerea licenţei. Întrucât experţii judiciari atestaţi în domeniu sunt înregistraţi la Ministerul Justiţiei, Agenția a recomandat petiționarului să se adrese acestuia. În ceea ce privește litigiile civile și economice ce decurg din relațiile dintre părți, Agenția a precizat că acestea pot fi soluționate fie pe cale amiabilă, fie prin intermediul instanțelor judecătorești competente, în conformitate cu Codul civil.

Răspuns la cererea prealabilă din 09.06.2023 reclamantul Ruslan Stelea nu a primit, motiv din care s-a adresat în instanța de contencios administativ, or procedura de soluționare extrajudiciară a litigiului a eșuat.

Analizând circumstanțele de fapt și de drept invocate de către părți în raport cu prevederile legislației din domeniu, instanța reține următoarele.

În unison cu art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie şi libertatea de a primi sau a comunica informaţii ori idei fără amestecul autorităţilor publice şi fără a ţine seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societăţile de radiodifuziune, cinematografie sau televiziune unui regim de autorizare. Exercitarea acestor libertăţi ce comportă îndatoriri şi responsabilităţi poate fi supusă unor formalităţi, condiţii, restrângeri sau sancţiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea naţională, integritatea teritorială sau siguranţa publică, apărarea ordinii şi prevenirea infracţiunilor, protecţia sănătăţii, a moralei, a reputaţiei sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea informaţiilor confidenţiale sau pentru a garanta autoritatea şi imparţialitatea puterii judecătoreşti.

Conform art.34 din Constituția Republicii Moldova, dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit. Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal.

În conformitate cu art.1 din Legea nr.982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație, prezenta lege reglementează:

a) raporturile dintre furnizorul de informaţii şi persoana fizică si/sau juridică în procesul de asigurare şi realizare a dreptului constituţional de acces la informaţie;

b) principiile, condiţiile, căile şi modul de realizare a accesului la informaţiile oficiale, aflate în posesia furnizorilor de informaţii;

d) drepturile solicitanţilor informaţiei;

e) obligaţiile furnizorilor de informaţii în procesul asigurării accesului la informaţiile oficiale;

f) modalitatea apărării dreptului de acces la informaţie.

Nu constituie obiect al prezentei legi raporturile care au legătură tangenţială cu raporturile enumerate în alineatul (1) al prezentului articol şi se referă la:

a) colectarea, prelucrarea, depozitarea şi garantarea integrităţii informaţiilor;

b) prezentarea obligatorie a informaţiilor prevăzute de lege de către persoane private autorităţilor publice, instituţiilor publice;

c) accesul autorităţilor publice, instituţiilor publice, persoanelor fizice şi/sau juridice, abilitate cu gestionarea unor servicii publice, la informaţiile aflate în posesia altor asemenea autorităţi publice, instituţii publice, persoane fizice şi/sau juridice;

d) furnizarea informaţiilor referitoare la propria activitate de către persoane fizice şi juridice private, partide şi formaţiuni social-politice, fundaţii, asociaţii obşteşti.

În conformitate cu art. 5 din același act legislativ, subiecţi ai prezentei legi sunt furnizorul de informaţii şi solicitantul informaţiei.

Furnizori de informaţii, adică posesori ai informaţiilor oficiale, obligaţi să le furnizeze solicitanţilor în condiţiile prezentei legi, sunt:

a) autorităţile publice centrale şi locale - autorităţile administraţiei de stat, prevăzute în Constituţia Republicii Moldova şi anume: Parlamentul, Preşedintele Republicii Moldova, Guvernul, administraţia publică, autoritatea judecătorească;

b) instituţiile publice centrale şi locale - organizaţiile fondate de către stat în persoana autorităţilor publice şi finanţate de la bugetul de stat, care au ca scop efectuarea atribuţiilor de administrare, social-culturale şi altor atribuţii cu caracter necomercial;

c) persoanele fizice şi juridice care, în baza legii sau a contractului cu autoritatea publică ori instituţia publică, sunt abilitate cu gestionarea unor servicii publice şi culeg, selectează, posedă, păstrează, dispun de informaţii oficiale.

Pot solicita informaţii oficiale, în condiţiile prezentei legi:

a) orice cetăţean al Republicii Moldova;

b) cetăţenii altor state, care au domiciliul sau reşedinţa pe teritoriul Republicii Moldova;

c) apatrizii stabiliţi cu domiciliul sau cu reşedinţa pe teritoriul Republicii Moldova.

În acord cu **art. 6 din aceeași lege**, în sensul prezentei legi, informaţii oficiale sînt considerate toate informaţiile aflate în posesia şi la dispoziţia furnizorilor de informaţii, care au fost elaborate, selectate, prelucrate, sistematizate şi/sau adoptate de organe ori persoane oficiale sau puse la dispoziţia lor în condiţiile legii de către alţi subiecţi de drept.

În sensul prezentei legi, drept documente purtătoare de informaţii sunt considerate:

1) oricare din următoarele (sau o parte din acestea):

a) orice hârtie sau alt material pe care există un înscris;

b) o hartă, un plan, un desen, o fotografie;

c) orice hârtie sau alt material pe care sînt marcaje, figuri, simboluri sau perforări care au un sens pentru persoanele calificate să le interpreteze;

d) orice obiect sau material din care pot fi reproduse sunete, imagini sau înscrisuri cu sau fără ajutorul unui alt articol sau mecanism;

e) orice alt înregistrator de informaţie apărut ca rezultat al progresului tehnic;

2) orice copie sau reproducere a purtătorilor de informaţii menţionaţi la punctul 1) al prezentului alineat;

3) orice parte a unei copii sau reproduceri menţionate la punctul 2) al prezentului alineat.

Informaţiile oficiale nedocumentate, care se află în posesia furnizorilor (persoanelor responsabile ale acestora), vor fi puse la dispoziţia solicitanţilor în ordine generală.

În corespundere cu art. 10 din legea precitată, persoana are dreptul de a solicita furnizorilor de informaţii, personal sau prin reprezentanţii săi, orice informaţii aflate în posesia acestora, cu excepţiile stabilite de legislaţie.

Dreptul persoanei de a avea acces la informaţii, inclusiv la informaţiile cu caracter personal, nu poate fi îngrădit decât în condiţiile legii.

Orice persoană care solicită acces la informaţii în conformitate cu prezenta lege este absolvită de obligaţia dea-şi justifica interesul pentru informaţiile solicitate.

În concordanță cu art. 15 și 16 din actul legislativ vizat, cererile scrise cu privire la accesul la informaţie vor fi înregistrate în conformitate cu legislaţia cu privire la registre şi petiţionare.

Cererile respective vor fi examinate şi satisfăcute de funcţionarii publici responsabili de furnizarea informaţiilor.

Deciziile, luate în conformitate cu prezenta lege, vor fi comunicate solicitantului într-un mod ce ar garanta recepţionarea și conştientizarea acestora.

În cadrul satisfacerii cererii privind accesul la informaţie, furnizorii vor lua toate măsurile necesare pentru nedivulgarea informaţiilor cu acces limitat, pentru protecţia integrităţii informaţiilor şi excluderea accesului nesancţionat la ele.

Informaţiile, documentele solicitate vor fi puse la dispoziţia solicitantului din momentul în care vor fi disponibile pentru a fi furnizate, dar nu mai târziu de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii de acces la informaţie.

Termenul de furnizare a informaţiei, documentului poate fi prelungit cu 5 zile lucrătoare de către conducătorul instituţiei publice dacă:

a) cererea se referă la un volum foarte mare de informaţii care necesită selectarea lor;

b) sunt necesare consultaţii suplimentare pentru a satisface cererea.

Autorul cererii va fi informat despre orice prelungire a termenului de furnizare a informaţiei şi despre motivele acesteia cu 5 zile înainte de expirarea termenului iniţial.

Conform art. 21 din aceeași lege, persoana care se consideră lezată într-un drept sau interes legitim de către furnizorul de informaţii poate ataca acţiunile acestuia atât pe cale extrajudiciară, cât şi direct în instanţa de contencios administrativ competentă.

Persoana, de asemenea, se poate adresa pentru apărarea drepturilor şi intereselor sale legitime Avocatului Poporului.

Persoana care se consideră lezată într-un drept sau interes legitim poate ataca orice acţiune sau inacţiune a persoanei responsabile pentru primirea şi examinarea cererilor de acces la informaţii, dar în special cu privire la:

a) refuzul neîntemeiat de a primi şi înregistra cererea;

b) refuzul de a asigura accesul liber şi necondiţionat la registrele publice aflate la dispoziţia furnizorului de informaţii;

c) încălcarea termenelor şi procedurii de soluţionare a cererii de acces la informaţie;

d) neprezentarea sau prezentarea necorespunzătoare a informaţiilor solicitate;

e) refuzul neîntemeiat de a prezenta informaţiile solicitate;

f) atribuirea neîntemeiată a informaţiei la categoria informaţiilor care conţin secrete de stat, secrete comerciale sau la categoria altor informaţii oficiale cu accesibilitate limitată;

g) secretizarea neîntemeiată a unor informaţii;

h) stabilirea plăţii şi mărimii acesteia pentru informaţiile furnizate;

i) cauzarea unor prejudicii materiale şi/sau morale prin acţiunile ilegale ale furnizorului de informaţii.

În cadrul soluţionării litigiilor privind accesul la informaţie, organele competente vor întreprinde măsuri pentru protejarea drepturilor tuturor persoanelor ale căror interese pot fi atinse prin divulgarea informaţiei, inclusiv se va asigura participarea acestora în cadrul procesului în calitate de terţă parte.

Instanţa de judecată, în cadrul examinării litigiilor privind accesul la informaţie, va întreprinde toate măsurile rezonabile şi suficiente de precauţie, inclusiv convocarea şedinţelor închise, pentru a evita divulgarea informaţiilor, accesul limitat la care poate fi îndreptăţit.

Instanța remarcă faptul că, accesul la informaţiile oficiale constituie un drept fundamental al persoanei de a fi informat, o modalitate de control asupra activităţii autorităţilor/instituţiilor publice, de stimulare a formării opiniilor şi participării active a populaţiei la procesul de luare a deciziilor în spirit democratic.

Potrivit pct. 11 subpct. 2 lit. a) și pct. 12 subpct. 2 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 391 din 14.06.2023, Inspectoratul exercită funcții de control și supraveghere tehnică în domeniul construcțiilor și urbanismului. Din totalul atribuțiilor prevăzute de Regulament, relevante pentru speță sunt: emiterea și verificarea executării prescripțiilor (lit. j); solicitarea efectuării expertizelor tehnice în cazul riscului de avariere a construcțiilor (lit. p); controlul comportării construcțiilor și documentarea stării tehnice (lit. m); examinarea și constatarea cazurilor de construcții neautorizate sau intervenții neautorizate (lit. h); verificarea conformității lucrărilor de construcție și documentației aferente (lit. a, c); participarea la recepția construcțiilor și a instalațiilor aferente (lit. d, e, f).

Raportând atribuțiile prevăzute de Regulament la întrebările formulate de către reclamant către Agenție (în prezent Inspectorat), rezultă următoarele:

a) Executarea prescripției nr.*****din 18.08.2023: Inspectoratul este competent și obligat să verifice dacă prescripția emisă a fost executată, având atribuția expresă de monitorizare a respectării prescripțiilor (lit. j). Totuși, deși are această competență, nu există o obligație legală de a comunica petentului, în mod obligatoriu, stadiul executării prescripției. Lipsa unei reglementări clare privind obligația de comunicare, protecția interesului public și drepturile terților, precum și existența căilor de atac, justifică refuzul Inspectoratului de a oferi un răspuns în acest sens.

b) Conformitatea expertizei tehnice cu Regulamentul privind expertiza tehnică în construcții: Inspectoratul poate solicita efectuarea expertizelor tehnice în caz de pericol sau deteriorare a construcțiilor. Totuși, analiza conformității tehnice și profesionale a expertizelor efectuate de experți judiciari sau extrajudiciari nu intră în competența Inspectoratului, ci a organelor abilitate în domeniul expertizei judiciare.

c) Conformitatea raportului de expertiză extrajudiciară nr. 127 din 24.08.2022 cu Regulamentul: Examinarea calității și conformității unui raport de expertiză extrajudiciară,

presupune o analiză tehnico-științifică care depășește competențele Inspectoratului. Acesta nu este organ de control profesional al experților judiciari și nu poate dispune asupra calității metodologice a unui astfel de raport.

d) Acțiunile Inspectoratului după luarea la cunoștință despre raportul de expertiză: Inspectoratul gestionează informațiile despre starea tehnică a construcțiilor și poate lua măsurile prevăzute de lege (emiterea prescripțiilor, solicitarea de expertize suplimentare – lit. j și p). Totuși, comunicarea privind neconformitatea unui raport de expertiză este limitată la sfera sa de competență. Obligația de informare a terților în legătură cu interpretări tehnice sau măsuri interne nu există fără o competență expresă.

În concluzie, instanța reține că, raportat la atribuțiile prevăzute de Regulament, Inspectoratul este competent să verifice executarea prescripțiilor emise și să gestioneze situațiile ce țin de starea tehnică a construcțiilor, inclusiv să solicite expertize suplimentare și să emită prescripții corespunzătoare. Totuși, competența Inspectoratului este limitată la aspectele procedurale și administrative, fără a include analiza calității tehnico-științifice a expertizelor efectuate de experți judiciari sau extrajudiciari, care revine organelor specializate. Prin urmare, nu există o obligație clară și legală ca Inspectoratul să comunice reclamantului informații detaliate privind stadiul executării prescripțiilor sau conformitatea tehnică a rapoartelor. Răspunsurile acestuia trebuie astfel să rămână în limitele competențelor sale legale.

În aceste condiții, instanța constată că Inspectoratul a răspuns în limitele competențelor sale legale și în interiorul termenului legal, iar reclamantul nu a dovedit că autoritatea pîrîtă i-ar fi refuzat nejustificat comunicarea unor informații publice. Faptul că răspunsurile Inspectoratului nu corespund în întregime așteptărilor subiective ale reclamantului nu echivalează cu un refuz ilegal de a furniza informații.

Pentru aceste considerente, instanța conchide că acțiunea reclamantului este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

În temeiul celor expuse și în conformitate cu prevederile art.art.224-225 din Codul administrativ, instanţa de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E :

Se respinge acțiunea depusă de Stelea Ruslan împotriva Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică privind contestarea actelor administrative, ca neîntemeiată.

Hotărîrea cu drept de apel la Curtea de Apel ***** în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei ***** (sediul Centru).

Preşedinte de şedinţă, judecător **Vitalii Ciumac**